

Jordemodern

SVENSKA
BARNMORSKEFÖRBUNDETS
TIDSKRIFT

TEMA GRAVIDITET OCH ALKOHOL

Alkohol

Den blivande mamman och barnet. Därför är tidigt som möjligt gräsrotssamtal. De flesta kvinnor Gravidt avstår alkohol. Men den kan barnmorskans föräldrarna gemensamt

Motiverande samtal

Empatisk, förändringsinriktad och evidensbaserad stöd till en patients motivation till förändring. Metoden bygger på acceptans, medkänsla och respekt för patientens självvilja. I motiverande samtal ger barnmorskorna stöd till beteendeförändring och komma fram till sina

Hållbar livsstil 54

Hållbar livsstil

Barnmorskans samtal om levnadsvanor
– en handledning

En röd tråd genom livet

APRIL NR 2 2018

HÅLLBAR LIVSSTIL

Barnmorskans samtal om levnadsvanor

Olika individer är olika känsliga för alkohol. Kvinnor är känsligare för alkohol än män och utvecklar snabbare organskador.

I den nationella handlingsplanen för alkoholpolitiken 2006–2010 slår regeringen fast att det långsiktiga förebyggande arbetet måste fortsätta för att minska skador till följd av alkoholkonsumtion. Alkohol är en av de mest avgörande faktorerna för människors ohälsa. Den nationella handlingsplanen förordar nykterhet i trafiken, under graviditeten, under uppväxten och i arbetslivet.

Vi har ändrat vårt konsumtionsmönster i Sverige. Ändrade attityder och ökad tillgänglighet gör att vi dricker mer till vardags än tidigare. Totalt dricker svenskar över 15 år cirka nio liter ren alkohol per år och invånare (2016). Hälften av alkoholen konsumeras av ungefär 10 procent av befolkningen. Kvinnor dricker oftare och mer jämfört med tidigare.

Riskbruksprojektet vid Statens folkhälsoinstitut har tillsammans med barnmorskor tidigare arbetat fram en guide som hjälpmedel i det alkoholpreventiva arbetet i mödravårdsvården. Arbetet övertogs av Folkhälsomyndigheten när den bildades 1 januari 2014. Under 2017 avslutade myndigheten sitt arbete med guiden och Svenska Barnmorskeförbundet övertog utgivningen av dokumentet.

Läs mer om motiverande samtal, tobak, alkohol, fysisk aktivitet, kost, amning och psykisk ohälsa i kunskapsunderlag om levnadsvanor för barnmorskan.

Susanne Åhlund,

Vice ordförande
Svenska Barnmorskeförbundet

Hållbar livsstil.

Barnmorskans samtal om levnadsvanor – en handledning.
Kunskapsunderlag om levnadsvanor för barnmorskan.
Version 1.0 mars 2018.
Svenska Barnmorskeförbundet.
www.barnmorskeforbundet.se

Kära barnmorskor,

Sverige behöver fler av oss just nu och ännu fler i framtiden.

■ **Sverige behöver också** förändra lands-
tingen i grunden för att behålla och attrahera barnmorskor till vården. Det tror jag många har fattat. Sverige behöver också annan vårdpersonal men mitt uppdrag är att fokusera på barnmorskor.

Det är valår och vår statsminister gick i slutet av februari ut med ett löfte om 14 000 fler vårdanställda till år 2022. Socialdemokraterna säger sig vilja satsa på fortbildning (specialistsjuksköterska), tillräckligt med personal och bättre arbetstider.

Även flera andra partier ger vården högsta prioritet. Några partier nämner barnmorskor men i Löfvens artikel ser jag ingenstans att han nämner oss. Varför är det så? Det kan inte ha gått någon förbi att barnmorskor finns i vården, att vi är viktiga och att vi har stora utmaningar. Nu har Löfven, såvitt jag vet, inga egna barn så han har ingen egen personlig erfarenhet av att möta denna personalgrupp och uppleva vad vi gör.

Kan det förklara att vi inte står med?

Troligen inte eftersom han säkert inte skriver dessa artiklar själv utan har en stab av skribenter som med största sannolikhet har träffat en barnmorska.

Kan förklaringen vara att många tror att vi – legitimerade barnmorskor – är specialutbildade sjuksköterskor?

Antagligen är det så eftersom det är en mycket vanlig missuppfattning

Är det så viktigt då, att alla vet att vi är en egen profession? Vi är ju alla ändå också sjuksköterskor. I alla fall de av oss barnmor-

skor som är utbildade i Sverige. Jag vet att jag skrivit om detta tidigare, men det är viktigt och jag tycker det behöver diskuteras igen.

Att tydliggöra att vi – legitimerade barnmorskor – är en helt egen profession är jätteviktigt av flera skäl.

En egen profession har specifika behov vad det gäller kompetensfrågor, utbildningsfrågor, utvecklingsmöjligheter, tolkningsföreträdare och även fackliga frågor. Alla dessa frågor är ständigt högaktuella för oss barnmorskor, men extra mycket just nu eftersom vi i november 2017 antog två propositioner som handlar om att fortsätta driva frågan om att bilda eget fackförbund och en direktutbildning till barnmorska.

Vi driver dessa två brännande frågor intensivt som säkert många av er vet.

I det arbetet är det tydligt hur viktigt det är att just den egna professionen driver både sina egna utbildningsfrågor och de fackliga frågorna. Om det inte är så, kan de personer som bestämmer hamna fel i sina beslut.

” Frågan om att bilda egen fackförening ligger i våra händer.

Vill vi – så gör vi det.

Vad vill du?

Ett konkret exempel är den av regeringen tillsatta utredningen om specialistsjuksköterskeutbildning. I den slås det fast att barnmorskeutbildningen ska baseras på en grundutbildning till sjuksköterska, detta trots att alla Sveriges tretton högskolor som bedriver barnmorskeutbildning lämnat in en skrivelse till Utbildningskanslerämbetet, UKÄ, där de ifrågasätter just detta och efterfrågar en utredning gällande den svenska barnmorskeutbildningen.

Tror ni att några representanter från oss blev tillfrågade när utredningsdirektivet formulerades? Tror ni att någon från barnmorskeprofessionen ingår expertgruppen?

Nej.

Politik på högsta nivå som visar att beslut blir fel om inte de grupper som kan sitt område och sin utbildning får vara med från början.

Samma sak gäller fackliga frågor.

Ska du driva fackliga frågor som är nödvändiga för barnmorskors arbetsmiljö, kompetensutveckling, lön, arbetstider etcetera måste du ha barnmorskekompetens i fackförbundets ledning. För mig är det självklart. En profession – en organisation.

Tillbaka till valåret och texten från statsministern.

Vi måste fortsätta sätta barnmorskor på kartan och ständigt uppvakta och vara tydliga med vilka vi är, vad vi gör och varför.

Ingenting är enkelt eller spikrakt, men vi är inne på en ny och spännande väg. Och det är nu vi ska ta tillfället i akt och visa po-

litiker och andra beslutsfattare vad vi kan och vill göra för att utveckla vården för Sveriges alla gravida, födande, ungdomar, barnmorskestudenter, forskning...

Men som alltid måste vi göra detta tillsammans och jag hoppas att ni alla kommer på träffarna som era lokalföreningar ordnar där vi diskuterar frågan om ett framtida fackförbund. Jag hoppas också att ni går in och läser på barnmorskan.se och håller er uppdaterade och att var och en av er funderar på vad just du vill.

För frågan om att bilda egen fackförening ligger i våra händer.

Vill vi – så gör vi det.

Vad vill du?

Vi hörs,

Mia

Mia Ahlberg Förbundsordförande
mia.ahlberg@barnmorskeforbundet.se

FACKFÖRBUNDSUTREDNING

Den fackliga utredningen i full gång

Första fasen är att samla information och diskutera i lokalföreningarna. Det är fantastiska möten och det finns så mycket positiv energi bland barnmorskor när diskussionerna kommit igång.

Målet med det arbete Svenska Barnmorskeförbundet gör är att tillsammans fatta ett beslut, ett informerat val, när vi väl är framme vid att säga ja eller nej till att Barnmorskeförbundet ska bli en fackförening och ingå en allians med fackförbundet SRAT. Det innebär för många av oss barnmorskor också att ta ställning till att lämna Vårdförbundet och byta fackförbund. Det krävs att tillräckligt många barnmorskor väljer att följa med in i det nya fackförbundet för att det ska bli verklighet.

” Alla ryms i ett nytt fackligt Barnmorskeförbund, vi kan vila tryggt i vår gemensamma professionella kunskap och samtidigt få fackligt stöd.

SRAT består av en mängd organisationer vilket ger en mångfald.

Som medlem i SRAT skulle vi ingå i Saco som i sin tur består av ett antal fackförbund. Vi barnmorskor är välkomna i Saco och passar väl in i den organisationen med vår uttalade professionella kunskap. Kunskap och profession ska löna sig och vi har funnit en god samtalspartner i SRAT som sedan länge har drivit fackliga frågor tillsammans med de som kan sina frågor – yrkesföreningarna.

Många frågor behöver ställas och besvaras för att vi barnmorskor ska kunna känna trygghet när det sedan är dags att bestämma sig för vilken väg vi ska gå. Alla lokalföreningar har anordnat möten där någon av oss i förbundsstyrelsen deltar. Många frågor liknar varandra. Kommer det finnas kollektivavtal? Hur ser försäkringarna ut i SRAT? Hur ska vi, som en liten grupp i ett större förbund, kunna ha en framträdande roll i samverkan på arbetsplatserna? Hur

blir det i förhandlingsorganisationen Akademikeralliansen som arbetar med avtal för kommun- och landstingsanställda? Kommer det kosta mer? Finns det juridisk hjälp att få? Hur ska barnmorskor som bor i områden med få barnmorskor kunna höras om allt centraliseras till Stockholm?

Det krävs att tillräckligt många barnmorskor vill följa med in i det nya fackförbundet för att detta ska bli verklighet. I nuläget är det definitivt intressant med en förnyelse och det blir ett helt nytt sätt att arbeta inom Saco och SRAT.

Ja, det finns kollektivavtal. Ja, det finns försäkringar. Det kommer inte kosta mer än fackföreningsavgiften till Vårdförbundet. Alla barnmorskor kan vara med. Det finns lösningar för chefer, forskare, lärare, kliniskt verksamma barnmorskor. Alla ryms i ett nytt fackligt Barnmorskeförbund, vi kan vila tryggt i vår gemensamma professionella kunskap och samtidigt få fackligt stöd. Samverkan kommer att se anorlunda ut och nya intressata sätt att arbeta som förtroendevald kan bli verklighet. Barnmorskor kan i en ny organisation fokusera på fackliga barnmorskefrågor och delta i en vårutveckling. Väldigt stimulerande och kul!

Nyligen besökte ordförandena i Danmarks och Norges barnmorskeförbund Stock-

holm för att hjälpa oss i vår fackliga utredning. Om Sveriges barnmorskor väljer att bli ett nytt förbund med fokus och ansvar även på fackliga frågor, så kommer det att bli en signal för barnmorskor i hela Europa. Kanske skickar vi även signaler ännu längre ut i världen om att svenska barnmorskor tydliggör sin roll och profession.

En profession – en organisation.

Eva Nordlund

Vice Ordförande
eva.nordlund@barnmorskeforbundet.se
barnmorskeforbundet.se
barnmorskan.se

Barnmorskan.se

På Barnmorskan.se publiceras rapporter från medlemsmöten i lokalföreningarna.

Kom på lokalföreningsmöten för att göra din röst hörd! Se kalendarium på barnmorskeforbundet.se

Uppdatera din mailadress i medlemsregistret. Hör av dig till mail@barnmorskeforbundet.se

Posttidning B

Returexemplar skickas till:

Svenska Barnmorskeförbundet
Baldersgatan 1, 114 27 Stockholm

KONFERENS I STOCKHOLM

Reproduktiv hälsa
15-16 Maj 2018

www.sbfkonferens.se